

HELSINGFORS SLÄKTFORSKARE R.F.

**10-ÅRS
HISTORIK**

av
Nils R. Kock

COLLEGIUM GENEALOGICUM HELSINGFORSIENSIS

HELSINGFORS 1983

(Delvis avskriven 2022 av Tony Kronqvist)

HELSINGFORS SLÄKTFORSKARE r.f.

HISTORIK

för tiden 1973–1982 sammanställd av Nils R. Kock.

sammanställd av Nils R. Kock

FESTDIKT av Irma Hagström

MEDLEMSFÖRTECKNING 1983
(utgår här)

Helsingfors den 7 maj 1983

EN GÅNG TALADE ENDAST VINDEN

av Irma Hagström

- Kör: *En gång talade endast vinden
och i sovande handflator
teg vår morgon*
- En gång talade endast vinden
och i sovande handflator teg dagen
skygg för nöd och mänskligt lidande*
- Solo: *Då födde vinden ett frö av längtan
ett frö av vördnad för tid som gått
för stränder, byar, mänskoöden
födde vinden vårt forskarträd*
- Kör: *Så bär oss träd
över decenniets tröskel
Vrid din stam
så vi kan se din styrka
Ge oss din makt, din tro
Lär oss tolka dina tankar
dina svåra ord
Ge det förflutna struktur och
facit åt vår forskarmöda
Glöm alla fördomar vi släpar med oss
alla förhastade slutsatser
Bär oss genom nyckfull glädje
genom rymden ovanför din krona
och hjälp oss träd
att rädda dina vindars landskap*

(Tillägnad Helsingfors Släktforskare r.f. 7.5.1983)

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

	sid.	(här)
FESTDIKT: En gång talade endast vinden	2	(4)
HISTORIKEN: Förord	5	(5)
Väl börjat är hälften vunnet	7	(6)
Fastare organisation	8	(6)
Helsingfors Släktforskare r.f.	9	(7)
Registreringen	9	(7)
Om stadgarna	10	(8)
Föreningens emblem	10	(8)
Lokaliteterna	11	(8)
Biblioteket	12	(9)
Mötesverksamheten	13	(10)
Studiecirkeln	14	(10)
Informationen	14	(11)
Resor och exkursioner	15	(11)
Publikationerna	16	(11)
"Släktforskaren"	16	(12)
Uppsatser I – V; antavlor	18–19	(12–14)
Extern verksamhet	20	(14)
Ekonomi	21	(15)
Gustaf Fredrik Aminoff	22–24	(15)
Medarbetare som jag minns	25–26	(17)
Epilog	27	(19)
BILAGOR/NAMNREGISTER		
Föredragshållare och referenter	29	(20)
Res- och exkursionsmål	30	(– skilt)
Artikelförfattare i Uppsatser I–V	31	(–)
Styrelsemedlemmar och revisorer	32	(–)
Kontaktföreningar / institutioner	33	(21)
BILDER	35–38	(–)
MEDLEMSFÖRTECKNING 1983	39–46	(–)
Medlemskårens utveckling 1973–83	47	(–)
STYRESEN 1983	48	(–)

FÖRORD

Under den "gamla goda tiden", odalmannatiden, var vårt samhälle relativt orörligt. Fädernas minne fanns överallt i det dagliga livet och flera generationer levde i nära kontakt med varandra. Detta gällde inte bara den egentliga landsbygden utan också de få och små städer som då fanns.

Men i och med industrialiseringens intåg urbaniserades människorna och därmed förlorade de också sitt fotfäste. De gamla traditionerna föll i glömska, tryggheten var borta.

Nutidsmänniskans rotlöshet är en allvarlig företeelse i vår sekulariserade värld. I sin artikel i Uppsatser V skriver Pär-Erik Tegengren bl.a. så här: "Kyrkans evighetsgaranti är tagen från henne, fosterlandskänslan urvattnas och redlighetsbegreppet är vordet en chimär - - - hennes rötter håller på att avskäras från livskällorna, både de fysiska och psykiska. Hon längtar efter kontakt på nytt."

I våra dagar har välfärdsstaten gett oss rikligt med fritid. Vi har alla möjligheter att syssla med seriösa intressen, såsom släktforskning. Det källmaterial som står till buds i Finland och Sverige är mycket omfattande och väl ordnat. Vi har unika tillfällen att forska i det förflutna. Släktforskandet är en väg ur rotlösheten.

Vid utarbetandet av denna historik har målsättningen varit att för såväl nutid som eftervärld visa, hur en grupp amatörsläktforskare spontant bildade en egen förening för att på så sätt vinna ett nytt fotfäste i tillvaron.

Helsingfors i april 1983

Nils R. Kock

Nils R. Kock

Styrelseordförande

Helsingfors Släktforskare r.f.

VÄL BÖRJAT ÄR HÄLFTEN VUNNET.

Kanslichefen Ragnar Mannil hade avslutat sin sista kurs i släktforskning vid Helsingfors stads svenska arbetarinstitut. Kursdeltagarna hade varit ovanligt intresserade och deltagit aktivt i både lektioner och exkursioner. Ragnar Mannil var en kunnig och inspirerande lärare. Många av oss adepter tyckte att det var vemodigt och på något sätt fel att gruppen skulle skingras som agnar för vinden efter sista lektionen den 11 april 1973.

Gustaf Aminoff kom då på idén att vi skulle samlas till en kamratsits "för att hylla vår avhållne kursledare" i anledning av hans 50-årsdag. Sammankomsten ägde rum i Helsingfors Sparbanks klubblokal den 23 maj 1973. Ett 30-tal kursdeltagare mötte upp och vi hade en angenäm samvaro. Under diskotorkningen efteråt kom Margareta Damsten med ett spontant förslag att vi skulle fortsätta att regelbundet samlas kring vår gemensamma hobby släktforskningen. Alla var med på noterna och Gustaf åtog sig att planera och organisera det hela.

Det första egentliga månadsmötet hölls i Sparbankens klubblokal den 19 september 1973. "Med självtagna fullmakter och Ragnars tidigare fulla gillande har jag gjort mitt bästa att utveckla och i praktiken omsätta förslaget", sade Gustaf i sitt hälsningsanförande vid nämnda tillfälle. Som första föredragshållare framträdde Nils Berndtson som talade om Genealogiska Samfundets bibliotek. Samma höst höll vi ännu två månadsmöten och en julfest. På julfesten den 12.12.73 korades Ragnar Mannil till hedersmedlem Nr 1.

Närvarande på första julfesten var:...

FASTARE ORGANISATION

Medlemsmötena hölls i regel den tredje onsdagen i månaden. Till en början kallade vi oss "Genealogiska onsdagsklubben" eller bara "Onsdagsklubben". Den 27 februari 1974 hade vi vårt första årsmöte som samtidigt var ett slags inofficiellt konstituerande möte. Av 33 inskrivna medlemmar var 29 närvarande. Mötesordförande var Nils Kock och som sekreterare fungerade Inger Forsén. På detta möte valdes en första interimsstyrelse som bestod av följande medlemmar: Nils Kock (ordf.), Margareta Damsten (viceordf.), Viveca Kuusiola (sekr.), Ingrid Bruun (skattmästare), Gustaf Aminoff (stormästare), Eja Syväri (vicestormästare) samt Gurli Siren (suppleant).

Man diskuterade namnfrågan men mötet ansåg att föreningens namn var en så viktig sak att medlemmarna skulle ges tillfälle att fundera på saken. Ett utkast till stadgar förelåg också. Interimsstyrelsen fick i uppdrag att vidarebearbeta stadgeförslaget och ta upp det på nytt på hösten.

Styrelsen sammanträdde fem gånger under år 1974. Det gällde att organisera föreningens verksamhet, fördela arbetsuppgifterna, planera mötesprogram och resor. En viktig sak var givetvis att utarbeta och finslipa stadgeförslaget som så snart som möjligt skulle föreläggas föreningsmöte för godkännande. Samtidigt gällde det att göra upp långsiktigare planer för föreningens organisation, verksamhetsformer, registrering, osv.

Gustaf Aminoff hade redan tidigare fått titeln stormästare och vi utgick ifrån att han skulle fungera som *föreningens* ordförande med uppgift att ordna och utforma mötesprogram, exkursioner o.dyl. *Styrelsens* ordförande skulle svara för de organisatoriska frågorna, övervaka medlemskartotek, bokföring, ekonomi, m.m.

Utom regelbundna månadsmöten anordnade föreningen år 1974 en studieresa till Sverige och en kontaktresa till Jakobstad.

HELSINGFORS SLÄKTFORSKARE r.f.

Under hösten 1974 hade föreningsmedlemmarna allmänt omfattat interimsstyrelsens namnförslag: Helsingfors Släktforskare. Likaså hade ett slutligt stadgeförslag utarbetats, diskuterats och godkänts. Vid föreningens officiella konstituerande möte den 15 januari 1975 kunde mötesordföranden Nils Kock meddela, att interimsstyrelsens medlemmar samma dag hade undertecknat följande stiftelseurkund, som skulle inlämnas till Justitieministeriets föreningsregister:

”Vi undertecknade har grundat en förening benämnd Helsingfors Släktforskare samt anslutit oss som medlemmar till föreningen ävensom godkänt dess stadgar, som vi bifogar.

Helsingfors den 15 jan. 1975

Nils Kock, Gustaf Aminoff, Margareta Damsten, Viveca Kuusiola, Ingrid Bruun, Gurli Sirén, Eja Syväri.”

Mötet godkände enhälligt de uppgjorda stadgarna och de stiftande medlemmarnas beslut att inregistrera föreningen.

Medlemmarna i den tidigare interimsstyrelsen återvaldes. Till revisorer valdes Essy Sihvo och Inger Forsén med Gunnel Lindh som suppleant.

REGISTRERINGEN

I egenskap av styrelsens ordförande inlämnade jag registreringshandlingarna till föreningsregistermyndigheterna den 23 januari 1975. Jag betonade därvid vikten av att få föreningen inregistrerad inom samma år. Efter upprepade samtal med föredraganden blev vi småningom placerade på brådskande listan. I maj fick jag pappren tillbaka med vissa anmärkningar och krav på ändring av stadgarna. Det var mest fråga om små formella saker utom en principalsak som föreningsregistret inte kunde godkänna. Det var passusen om att stormästaren skulle fungera som föreningens ordförande medan styrelsen skulle ha sin egen ordförande. Vi var alltså tvungna att ändra stadgarna på denna punkt. Stormästare blev en hederstitel som gavs åt Gustaf Aminoff på livstid.

Senare måste ännu en liten detalj ändras förrän stadgarna kunde godkännas och föreningen inregistreras, vilket skedde den 2.10.1975 (Nr. 119887).

OM STADGARNA

Vi var nu en registrerad förening med de rättigheter och skyldigheter detta medför. Vi kunde uppträda i officiella sammanhang, anmäla föreningen som medlem i andra organisationer, ingå förbindelser, motta donationer osv. Vi gick in för att utvidga kontakterna, förkovra våra samlingar, börja med publikationsverksamhet, ansöka om understöd etc.

Enligt stadgarna är föreningens ändamål att sammanföra amatörgenealoger i Helsingfors med omnejd till gemensamma möten med föredrag och rådgivning. Föreningen kan ordna studiebesök, resor och exkursioner både i hemlandet och utlandet. Publikationsverksamhet är också intagen i stadgarna.

Föreningens medlemskår består av årsmedlemmar, ständiga medlemmar, korresponderande medlemmar och hedersmedlemmar. Årsmötet är högsta beslutande organ som bl.a. väljer styrelse och revisorer, fastställer årsavgifter osv. Styrelsen åligger att organisera verksamheten, föra medlemskartotek, sköta bokföringen, förvalta tillgångarna, uppgöra verksamhetsplaner, årsberättelser m.m.

Den i de första stadgarna intagna bestämmelsen att styrelsemedlem kunde omväljas bara en gång visade sig vara mindre lyckad med tanke på kontinuiteten – speciellt i en släktforskarförening. Denna bestämmelse slopades i samband med en stadgeändring år 1978.

FÖRENINGENS EMBLEM

Den kände heraldikern Gustaf von Numers (1912–1978) ritade vårt emblem år 1975. Det stiliserade stamträdet som växer upp ur en båtliknande figur symboliserar påtagligt vår förenings verksamhet och hemort. Gustaf von Numers var varmt intresserad av vår förening och det med sakkunskap och ingivelse skapade emblemet skänkte han åt oss den 10.12.1975.

Det latinska namnet som förekommer under emblemet (bl.a. på pärmsbladet till denna skrift) har tillagts av Gustaf Aminoff.

LOKALITETERNA

För en förening av vår typ är samlingslokalen A och O. Vi vet att många föreningar i vår goda stad är hemlösa och för därför en tynande tillvaro. Vi har t.v. haft förmånen att regelbundet kunna samlas i en lämplig lokal i centrala Helsingfors. Dessutom utan hyreskostnader.

I början hade vi glädjen att få utnyttja Helsingfors Sparbanks klubblokal i hörnet av Mannerheimvägen och Kalevagatan. Då det naturligtvis fanns många som försökte reservera denna trivsamma lokal och då också banken själv hade sina legitima behov att fylla, blev det allt svårare att i förväg kunna fastslå mötesdagarna. En av våra medlemmar förmedlade kontakt med EFFOA och vi fick löfte om att samlas i företagets personalrestaurant till våra sammankomster. Denna gest av välvilja ville vi tillvarata och därför samlades vi till våra möten hösten 1975 och våren 1976 på EFFOA vid Södra Kajen 8.

Många medlemmar tyckte dock att Sparbankens lokal låg centralare och dit återvände vi hösten 1976. År 1977 och delvis ännu 1978 höll vi till i Sparbanken men sedan blev det definitivt omöjligt att samlas där. Dels hade vår förening vuxit så mycket att vi inte rymdes in och dels kom banken med nya begränsningar, som föranleddes av den stora efterfrågan på lokalen.

EFFOA:s personalrestaurant har därefter varit vårt hemvist. Lokalen är mycket lämplig för våra möten och vi har blivit "hemtama" i det stora rederiföretagets översta våning. Vi är mycket tacksamma för det värdefulla stöd som på detta sätt kommit vår förening till del. Vi ber att få framföra våra hjärtligaste lyckönskningar när EFFOA i dessa dagar firar sitt 100-årsjubileum.

BIBLIOTEKET

Vårt bibliotek är förstås ganska anspråkslöst, cirka 200 volymer, men där ingår många rariteter. Huvudparten av bokbeståndet inklusive häften och mindre skrifter har vi erhållit som gåva av olika personer. Den största enskilda donationen var Gustaf Aminoffs genealogiska boksamling, som fru Gunhild Aminoff skänkte till föreningen år 1981.

Med tanke på vårt arkiv och vårt växande bibliotek skulle vi småningom behöva en egen "forskarlyå", där vårt bokbestånd skulle vara direkt tillgängligt för våra medlemmar och där vi skulle kunna hålla styrelsemöten och andra mindre sammankomster.

Biblioteket och arkivet är nu inrymda i källarvåningen hos bibliotekarien Gunlög Johnsson, som på ett berömvärt sätt tagit hand om förrådet och registrerat böckerna. Utlåningen sköter hon efter beställning på förmedlingsbasis, men medlemmarna har inte själva möjlighet att besöka biblioteket.

I detta sammanhang är det skäl att nämna att föreningens första bibliotekarie Madeleine Wessman förvarade det då synnerligen blygsamma biblioteket i sitt hem åren 1975–76 och höll "öppet hus" några timmar före varje månadsmöte. Men när hon flyttade till en annan lägenhet kunde denna idé inte längre omsättas i praktiken.

Under gångna år har vi fört allvarliga diskussioner om olika alternativa möjligheter att skaffa egna utrymmen. Vi har underhandlat med Genealogiska Samfundet, med ett kyrkosamfund och andra i denna viktiga fråga. Det som i dag förefaller mest realistiskt är ett framtida samarbete med Genealogiska Samfundet.

M ÖTESVERKSAMHETEN

En av våra primära principer har varit att försöka skapa och bibehålla en familjär och vänlig anda på våra sammankomster. Föreningens medlemskår har mer än femdubblats under de gångna tio åren, men trots detta är vi fortfarande som en enda stor familj som förenas av ett gemensamt intresse. Vi är alla DU med varandra, vi bedriver varken språk- eller annan politik; vi är bara goda vänner. Kaffe- och teserveringen har vi envist hållit fast vid som en betydelsefull trivselsefaktor.

Föredragshållare och kåsörer har vi ofta sökt i egna led, men ibland har vi vänt oss till utomstående förmågor. Egna föredragshållare som uppträtt flera gånger är t.ex. Helge von Knorring, Boris Lindblad, P-E. Tegengren, Ragnar Mannil. Vi har fått inblick i många olika intressanta ämnen, vidgat vårt synfält och förkovrat våra kunskaper. Ett stort TACK till alla föredragshållare och referenter som velat ställa upp.

Det är lyckligt att vi enligt stadgar och tradition inte är helt bundna vid genealogiska ämnen. Vi kan ställa in siktet också på andra perspektiv: personhistoria, hembygds kunskap, heraldik, reportage m.m. Även formen för framträdandena har varierat mellan renodlade föreläsningar till humoristiska kåserier.

Diskussionerna och inläggen efter föredragen har oftast varit mycket livliga och på sitt sätt bidragit till den positiva helhetsbilden.

Deltagarantalet på våra medlemsmöten har på senare år varit ganska konstant mellan 55 och 60. En sak har frapperat mig vid genomgång av gamla handlingar. Av den första "stamtruppen" som var med vid föreningens bildande är 90 % fortfarande aktivt med. Det är beundransvärt. Det finns också senare tillkomna medlemmar som sällan försummar något möte. Där spelar inte heller åldern någon roll.

På våra julfester har stämningen alltid varit hög. Kanske det har berott på den goda julglöggen? Programmet har varit mångsidigt med både lärorika och underhållande inslag. Vissa traditionella programnummer kan nämnas: musik av Gunlög och Emil Johnsson, frågesport, lotteri och inte att förglömma Lucia-insamlingen. Lasse Jansson och hans medhjälpare har gjort ett gott arbete.

STUDIECIRKELN

Margareta Damsten har hela tiden varit en stöttepelare i föreningen. Hon är en kunnig släktforskare, hjälpsam och samarbetsvillig. Det är ett känt faktum att sådana personer brukar anlitas i tid och otid. Så också hos oss.

År 1977 höll Margareta en kurs i läsning av gamla handstilar. Senare ordnade hon för medlemmarna ett par frågetimmar. Men av naturliga skäl kan en del frågor och problem vara ganska avgränsade och sålunda inte intressera en större församling. Därför gick vi in för en *studiecirkel* som startade hösten 1980. Deltagarna har samlats regelbundet en timme före månadsmötena. Antalet har varierat mellan 20 och 30. Studiecirkeln har arbetat självständigt och valt sina studieobjekt efter deltagarnas önskemål. Där har man också kunnat behandla enskilda problem och det är många som på detta sätt fått råd och hjälp.

Som "cirkelförmän" har fungerat Margareta Damsten, Ingeborg Dyhr-Sylvin och Gunni Busck-Nielsen.

INFORMATIONEN

Vi har strävat till att slå fast mötesdagarna i god tid. Då verksamhetsplanen föredras på årsmötet bör i princip hela årets mötesdagar vara klara, likaså i stor utsträckning alla föredragshållare.

"Släktforskaren" är vårt informationsmedium nummer ett. Därtill har Hufvudstadsbladets dagboksredaktör välvilligt tagit in våra blänkare, som i regel ingått dagen före möte eller annan samling.

Det finns planer på att ytterligare förbättra informationen till vår medlemskår och till våra kontaktföreningar. Vi må ha hur värdefulla och lärorika program som helst så är det ett slag i luften om vi inte lyckas få fram budet till medlemmarna. Hela föreningens existens och utveckling är beroende av de enskilda medlemmarnas intresse och medverkan.

RESOR OCH EXKURSIONER

Det är en rätt vanlig föreställning bland människor i allmänhet att släktforskaren är en person som inte gör något annat än sitter nedgrävd i en massa gamla luntor på något dammigt och unket arkiv. Kanske det finns en och annan sådan också. Men vi som hör till Helsingfors Släktforskare vill inte isolera oss från omvärlden och det levande livet. På verksamhetsplanen finns varje år en längre studieresa och åtminstone en exkursion.

Det ligger naturligtvis närmast till hands att välja sådana resmål som på något sätt kan berika våra insikter: orter och platser där historiens vingslag är hörbara, eller där vi kan knyta kontakter med fackmän och släktforskarkolleger.

När vi blickar bakåt ser vi en lång rad lyckade och intressanta resor. Där skymtar slott och herrgårdar, kyrkor, kloster, museer, arkiv o.a. samlingar.

De första åren var det givetvis vår Gustaf som organiserade och ledde resorna. Senare fungerade Calle Zitting några gånger som reseledare och sedan 1980 har Lasse Jansson svingat pekstickan på våra resor. Att förbereda och genomföra en gruppresa är inte precis någon sinekur. Det fordras organisationsförmåga och mycket planeringsarbete för att allt skall lyckas. Vår viceordförande har skött dessa uppgifter på ett i allo utmärkt sätt.

PUBLIKATIONERNA

För sammanställningen av denna 10-årsskrift har jag plöjt igenom allt tillgängligt material som rör föreningen och dess verksamhet. I en del fall har jag därvid stannat upp och läst någon passus två eller flere gånger. Det har då varit fråga om något speciellt iögonenfallande eller överraskande.

I våra stadgar är *verksamhetens art* intagen i §§ 1 och 3. Följande grupp heter *ekonomi, redovisning* (§§ 4 och 5) och där står det bl.a. så här: "Föreningen kan också utöva genealogisk publikationsverksamhet." Jag blev förbluffad över att denna verksamhetsform var intagen under rubriken ekonomi. Hade jag faktiskt varit så blåögd vid tiden för stadgarnas tillkomst att jag trodde

att genealogisk publikationsverksamhet skulle kunna vara inkomstbringande? Eller kanske det varit meningen att publikationer skulle kunna tas med i programmet i den mån som ekonomin tillåter? Ho vet.

”SLÄKTFORSKAREN”

Föreningen har två typer av publikationer som redan funnit sina former och fått erkänsla och uppskattning.

”Släktforskaren” är i främsta rummet avsedd som medlemsblad, men den distribueras också som kontaktorgan till föreningar, bibliotek o.a. som är speciellt intresserade av vår verksamhet.

Den duplicerade tidningen utkommer med två nummer per år. Där kungörs verksamhetsprogram, årsberättelser, bokslut m.m. Med jämna mellanrum ingår medlemsförteckningen, forskarregister, bokbestånd, styrelsens arbetsuppgifter och annan information. Dessutom förekommer mindre artiklar, referat och notiser av intresse för medlemmarna.

Vi har inte velat belasta den ordinära årsavgiften med tidningsutgifterna utan vi uppbär en skild avgift som skall täcka de verkliga kostnaderna. Hedersmedlemmar, korresponderande medlemmar och styrelsemedlemmar erhåller tidningen gratis.

Också i detta sammanhang bör Gustaf Aminoffs namn nämnas. Det var han som kom fram med idén år 1975. Han skrev och redigerade första numret av Släktforskaren som utkom 19.4.1975. I sin inledande artikel skriver Gustaf om föreningens verksamhetsplaner och målsättning och fortsätter så här: ”Vi har ansett det bättre att ställa målet i överkant, för att ha en större marginal att handla med. Vi hälsar alla av våra strävanden intresserade välkomna i vår krets, för plats finns det alltid.”

Gustaf svarade ännu för följande nummer, sedan tog Wilhelm Schalin ansvaret för ett nummer. Från 1977 till våren 1979 var Calle Zitting redaktör och därefter har Erik Åström haft ansvaret för vårt informationsblad.

Redaktörerna har gjort en betydelsefull insats som vår växande förening får vara mycket tacksam för.

En sak vill jag ännu poängtera. Tidningen är vårt gemensamma forum som är öppet för kortare inlägg av medlemmarna. En intressant observation eller en släkttabell kan vara till nytta och glädje för andra forskare. Som exempel nämner jag Anne-Marie Silins artikel i Släktforskaren Nr 1/83.

SKRIFTER UTGIVNA AV HELSINGFORS SLÄKTFORSKARE r.f. UPPSATSER

På årsmötet den 18.2.1976 fick styrelsen i uppdrag att undersöka möjligheterna att inleda publikationsverksamheten, dvs. att börja utge en årsbok eller skriftserie. Styrelsen tillsatte ett redaktionsutskott som bestod av Boris Lindblad, Boke Reuter och Madeleine Wessman. Efter det

att utskottet behandlat de frågor som anslöt sig till detta projekt samt införskaffat tryckerioffertor beslöt styrelsen att en första bok skulle ges ut så snart som möjligt.

I redaktionsutskottets redigeringsarbete deltog också Heikki H. Herlin, Runar Saarnio, Gustaf Aminoff och Margareta Damsten.

UPPSATSER I utkom i april 1977 och de första skribenterna var Heikki H. Herlin, Margareta Damsten, Pär-Erik Tegengren, Boris Lindblad och Gustaf Aminoff. Dessutom intogs i boken föreningens stadgar, en medlemsförteckning och i kronologisk följd föreningens aktiviteter åren 1973–76.

UPPSATSER II utkom hösten 1978. Redaktionsutskottet bestod av Carl Christian Zitting, Wilhelm Schalin och Margareta Damsten. Helsingfors Sparbank bidrog med ett understöd på 1.000 mk.

UPPSATSER III utkom vintern 1980. Redaktionsutskottet för denna bok bestod av Erik Åström, Margareta Damsten, Gustaf Aminoff och Brita von Herzack. Vi fick understöd av Svenska Folkskolans Vänner och Svenska Kulturfonden.

UPPSATSER IV utkom hösten 1981. Ordförande för publikationskommittén var Erik Åström och medlemmar Margareta Damsten, Irma Hagström och Anne-Marie Silin.

UPPSATSER V utkommer våren 1983. Publikationskommittén har haft samma sammansättning som i föregående. Svenska Folkskolans Vänner har beviljat understöd för denna bok.

Avsikten med föreningens skriftserie är att ge medlemmarna tillfälle att publicera uppsatser som kan vara av intresse för en vidare krets. Upplagans storlek har varit mellan 300 och 350. Vi har inte kopplat in bokhandeln vid försäljningen utan distributionen har skett till och via medlemmarna till ett pris som är beräknat på självkostnadsbasis. Många bibliotek och institutioner har fått gratisexemplar.

Vi vet alla att det är dyrt att trycka en bok. Trots att formatet är anspråkslöst och utstyrelsen likaså blir utgivningen av varje ny bok en ekonomisk belastning, som kräver lång eftervård.

För publikationskommittén gäller det att samla in material och klara av ett omfattande redigeringsarbete innan en bok är klar för tryckning. Alla som arbetar på olika poster inom föreningens organ gör ett oavlönat, osjälviskt arbete "aus Liebe zur Kunst". Men ett stort TACK är alltid på sin plats. I detta fall riktar vi det till Erik Åström och alla hans medhjälpare, både nämnda och onämnda!

Och till Irma Hagström dessutom ett varmt tack för festdikten!

ANTAVLEBLANKETTER

En form av service för våra medlemmar är förmedling av antavleblanketter. Den senaste blanketten, som vi lät trycka på arkivbeständigt papper år 1982, är konstruerad av K. H. Molin

speciellt med tanke på användning i skrivmaskin. K. H. Molins anvisningar för blankettens ifyllande ingår i "Släktforskaren" nr 1/82.

Medlemmarnas egna antavlor tas emot av bibliotekarien för arkivering. Dagens släktforskare måste också tänka på framtida forskare!

EXTERN VERKSAMHET

I ett tidigt skede knöt föreningen kontakt med andra släktforskarsammanslutningar. Efter hand har vi försökt vidareutveckla detta samarbete och utöka gemenskapskretsen.

När föreningsmedlemmarna besökte Jakobstad hösten 1974 kallades Jakobstads släktforskarförenings mångårige ordförande Paul Andersson till hedersmedlem i vår förening.

År 1976 blev föreningen medlem i Genealogiska Sällskapet i Finland (*felskrivning: skall väl vara Genealogiska Samfundet/TK*). Samma år inskrevs föreningen också i Genealogiska Föreningen i Stockholm.

Helsingfors Släktforskare r.f. är också antecknat i ett internationellt släktforskarregister i Paris.

En stor del av våra medlemmar är även personliga medlemmar i Genealogiska Samfundet där får medverkan på senare år blivit mera påtaglig. I Samfundets styrelse sitter för tillfället följande medlemmar av vår förening: Ragnar Mannil, Margareta Damsten, Sirkka Vuoristo, Rainer Toiviainen och Gunni Busck-Nielsen.

Vi har deltagit i de stora riksomfattande finska släktforskardagarna och vid de första svenskspråkiga släktforskardagarna, som hölls i fjol i Järvenpää, fungerade vi som värdförening.

Vi hade också ett stor deltagarantal på den nordiska släktforskarkonferensen i Skåne hösten 1982.

Margareta Damsten har i många år lett släktforskningskurser vid Svenska Arbetarinstitutet. Hennes kurser har gett oss många nya intresserade medlemmar.

En del av våra prominenta medlemmar har deltagit i genealogiska världskonferenser och kulturreSOR, hållit föredrag både i hemlandet och på utländsk botten, skrivit genealogiska böcker, publicerat artiklar i inhemska och utländska tidskrifter och tidningar.

Sedan har vi en speciell form av kontaktverksamhet som vi inte får glömma. Direktör *Henric Sollbe* i Norrköping kallades till korresponderande medlem år 1979. Han har två gånger varit vår gästföredragshållare och blivit mäkta populär i vår krets. Han är en känd och erkänd genealog i hela Skandinavien och vi är mycket glada över att få räkna honom som en av de våra. Han är en stark länk i våra kontakter över Bottniska viken.

EKONOMIN

Föreningens ekonomi grundar sig främst på medlemsavgifterna. År 1983 är medlemsavgiften för årsmedlem 30 mk och för ständig medlem 350 mk. Därtill kommer ett tillägg för "Släktforskaren" 15 mk per år.

Vi har levt sparsamt och klarat oss med mycket små utgifter. Därför har vi också kunnat samla litet i ladorna "for a rainy day", som engelsmannen säger. Vi har nu fonderade medel nästan 15.000 mk. Däri ingår också Gustaf Aminoffs minnesfond cirka 4.500 mk.

Med hjälp av våra sparmedel och de understöd vi hoppas få i år skall vi klara också den rekordstora budgeten på 17.000 mk.

Såsom tidigare har framhållits söker vi efter någon egen liten lokal och om vi lyckas få tag på en sådan, så kan det behövas mycket pengar. Redan en gängse hyra betyder nya stora utgifter.

Under de år som gått har vi erhållit följande understöd:

Helsingfors Sparbank,	2 gånger,	slgt	1.500 mk
Svenska Kulturfonden,	1 gång,		1.000 mk
Svenska Folkskolans Vänner,	2 gånger,	slgt	2.000 mk
Helsingfors stads kulturnämnd,	1 gång		1.000 mk

Vi riktar ett varmt tack till dessa institutioner för den uppskattning de visat föreningen genom dessa understöd. Det sporrar oss att fortsätta arbetet.

GUSTAF FREDRIK AMINOFF (1918–1981)

Utan överdrift kan vi fastslå att Gustaf Aminoff var den som grundade Helsingfors Släktforskare. Han var idésprutan och eldsjälens när vi skulle starta verksamheten och sätta hjulen i rullning. Om vi vill vara riktigt familjära kan vi säga att Gustaf var föreningens pappa och Margareta mamma.

Gustaf förstod att söka lämpliga medarbetare och entusiasmera dem. Denna skrifs författare kom att bli en av dem som var med "när det begav sig". Efter det att Gustaf sedermera lämnat ifrån sig den direkta ledningen blev jag på sätt och vis en styvfar, som fortsatte att leda och "uppfostra" den växande "familjen". Med gott samvete kan jag försäkra att jag gjort mitt bästa att bygga vidare på de traditioner som skapades på Gustaf tid. "Familjens" bästa har alltid varit ledstjärnan.

Gustaf Aminoff blev pensionerad år 1972 och då gav han sig helhjärtat åt släktforskningen. Han forskade framför allt i sin egen släkt. Och när det gäller adelssläkter är ju källorna nästan outsinliga. Hans antavla omfattar 12 generationer.

Under vår Arbis-kurs 1972–73 visade Gustaf större aktivitet än de flesta. På Stockholms-resan i mars 1973 var han en enda strålande sol. "Röda nejlikan" kom med små överraskningar i form av

nejlikor och krönikor på vers. Och han var eld och lågor när Harry Järv tog emot oss på Kungliga Biblioteket.

Gustaf var synbart stolt och glad när han fick (eller tog) uppdraget att ordna våra första möten på hösten 1973. Han hade goda kontakter, var impulsiv och idérik, låt vara att alla idéer inte var realiserbara.

Med anledning av Gustafs 60-årsdag den 13.4.1978 uppvaktades han på Degerby Gille i Lovisa i samband med vår utfärd. I egenskap av styrelsens ordförande lästa jag då upp ett hyllningskväde som sedan ingick i Släktforskaren nr 2/78. Jag citerar ett par strofer:

Han har gått sin egen stig
Har sitt huvud själv för sig
Kunde under ingen vara
Ordnade åt sig en egen skara.

Onsdagsklubben var dess namn
Gustaf blev stormästare – han
Ordnade släktforskarstämman
Som uppå eget hemman.

I sin iver åtog sig Gustaf en massa olika uppdrag. Han ledde släktforskningskurser på både svenska och finska arbetarinstitutionen i Helsingfors samt medborgarinstitutet i Kyrkslätt. Dessutom höll han kurser och föredrag på olika orter runt om i landet. Han märkte hur intresset för släktforskningen hela tiden ökade och han framlade föreslag som enhetliga kursprogram avsedda för arbetar- och medborgarinstitutet. Han vann dock icke tillräckligt gehör för denna sak och han drog sig tillbaka i uppenbar besvikelse.

Gustaf ville också få till stånd en skild släktforskarsektion inom Förbundet för Finlandssvensk Folkkultur, men inte heller där möttes han av någon positiv förståelse.

I samband med Genealogiska Samfundets i Finland 60-årsjubileum framlade Gustaf Aminoff ett förslag om sammankallande av en expertkommitté för att behandla följande ärenden:

- 1) Enhetliga kursprogram i släktforskning
- 2) Skolning av kursledare
- 3) Samarbete mellan i landet verkande släktforskarsammanslutningar
- 4) Ordande av årliga släktforskardagar på olika orter.

Dessa i och för sig mycket tänkvärda förslag var av den omfattningen att Samfundet givetvis inte utan vidare hade resurser att verkställa dem alla. Men Samfundet förverkligade de två sista punkterna. Riksomfattande släktforskardagar har nu hållits sex gånger på finska och en gång på svenska. Likaså har Samfundet arrangerat två gemensamma konferenser för släktforskarföreningarnas ledning. För samarbetet med de olika föreningarna har Samfundets styrelse utsett två kontaktpersoner. Också i övriga hänseenden har Genealogiska Samfundet alltmer framträtt som ett centralt stödorgan för släktforskarsammanslutningarna.

Gustaf var också initiativtagare till vårt medlemsblad "Släktforskaren", vars första nummer utkom den 19.4.1975 under redaktion av stormästaren, en titel som vi hade gett honom hösten 1973.

Under sina sista levnadsår tog Gustaf ännu emot nya uppdrag i hemkommunen Kyrkslätt. Bl.a. engagerade han sig aktivt i därvarande pensionärsförening.

Då undertecknad föll för "omvalsparagrafen" i februari 1976 valdes Pär-Erik Tegengren till styrelsens ordförande. På grund av sjukdom måste han tyvärr avstå från denna post vid ingången av september månad samma år. Gustaf åtog sig då "med långa tänder" att vara t.f. ordförande till årets slut. I februari 1977 valdes undertecknad ånyo in i styrelsen och jag kunde börja avlasta Gustafs arbetsbörda. Vid denna tid hade han också börjat tala om att han ville ha ett "sabbatsår". Detta unnade vi honom gärna och han hade nu tillfälle att komma till "färdigt dukat bord" då när han hade tid och möjlighet.

Gustaf Aminoff kallades till ständig medlem på årsmötet den 16.2.1977.

De två sista åren av Gustafs levnad kunde man iaktta tecken på sjukliga förändringar hos honom. Han klagade på värk i benen, huvudvärk o.dyl. Han var ibland otålig och snarstucken, han var inte längre den gamla entusiastiska idésprutan.

På styrelsemötet den 21.1.1980 meddelade Gustaf att han ville bilda en fond för publikationsändamål. Styrelsen beslöt ge fonden Gustaf Aminoffs namn. I ett stiftelsebrev av den 20.2.80 redogör Gustaf för fondens ändamål och förvaltning. Han talar också om hur fonden kan förkovras och ger där klara direktiv om förfaringssättet vid hans bortgång.

Gustaf anade säkert redan då att någonting allvarligt och slutgiltigt var på gång i hans kropp. Han var dock fortfarande med på våra möten och om han var förhindrad så meddelade han därom i förväg. Ännu inför det sista mötet den 18 mars 1981 ringde han och sade att han väntar på att när som helst komma in på Jorvs sjukhus. Under samtalets gång klarnade det för mig att vi aldrig mer skulle få se Gustaf på våra möten. Maud Ehrstedt och Gunlög Johnsson besökte sedan Gustaf på sjukbädden och framförde styrelsens hälsning. Den 6 april 1981 insomnade han för evigt och jordfästningen förrättades i Kyrksläotts kyrka den 15 april. Han är gravlagd i Grankulla.

FRID ÖVER HANS MINNE!

MEDARBETARE SOM JAG MINNS

Under alla år har det varit ett gott och friktionsfritt samarbete inom styrelsen. Jag har haft kunniga och ansvarskännande medarbetare som varit villiga att dra sitt strå till stacken.

Det får inte vara någon en mans show att leda en förening. Därför har vi fördelat arbetsuppgifterna på bästa tänkbara sätt och sedan har var och en skött sin sektor. Suppleanterna har hela tiden varit aktivt delaktiga i styrelsearbetet liksom ordinarie medlemmarna.

Med risk för att omedvetet utelämna någon viktig kugge i maskineriet vill jag ändå speciellt nämna några namn, börjande från pionjärtiden.

Vi utelämnar Gustaf Aminoff (han har ju sitt eget kapitel) och då kommer två duktiga flickor in i blickfältet: Viveca Kuusiola och Madeleine Wessman. De skötte sekreterarskapet de första åren i tur och ordning. Madeleine tog också hand om biblioteket.

Så har vi några andra duktiga flickor: Ingrid Bruun som skattmästare, Eja Syväri, Gurli Sirén och Inger Forsén som värdinnor i tur och ordning.

År 1977 fick vi Wilhelm Schalin med i vår krets som viceordförande. Denne kunnige och idérike medarbetare fick vi tyvärr inte hålla i vår krets mer än knappt två år. Den 6.12.1978 föll han för liemannen endast 52 år gammal.

Gunvor Damsten som övertog skattmästarjobbet år 1977 skötte det prickfritt ända till utgången av 1980. Samma år fick vi en annan god medarbetare i Carl Christian Zitting. Tyvärr flyttade han till den vackra sjö- och stapelstaden Ekenäs i maj 1979.

Värdinneskapet sköttes på bästa sätt av Inga Ramström och Maud Ehrstedt våren 1977–78. Maud fortsatte sedan som vicevärdinna några år. Dessa två, liksom många andra, har alltid varit villiga att hjälpa till där det behövts.

En utmärkt sekreterare fick vi när danske undersåten Gunni Busck-Nielsen trädde till år 1978. En god bibliotekarie fick vi samma år i ålänningen Gunlög Johnsson. År 1979 hoppade Erik Åström in som viceordförande och fr.o.m. följande år har han varit den energiske ordföranden i publikationskommittén.

Margareta Damsten hade från början varit viceordförande men av någon anledning tappade vi bort henne när Gunvor Damsten kom in i styrelsen. Kanske Margareta tyckte att det räckte till med en Damsten. Ett par år senare har vi Margareta med igen, nu som värdinna. Om Margareta och Gunvor Damsten kan man säga att de har varit med och jobbat oavbrutet, oaktat de suttit i styrelsen eller inte.

När Calle Zitting avvek från huvudstadsregionen så fick lärarskrået i styrelsen en kraftig förstärkning: Lars J. Jansson blev viceordförande och övertog samtidigt ansvaret för rese- och festprogrammen.

Samma år, 1980, blev familjen Åström utökad med fru Ulla, som blev värdinna, ett jobb som hon klarade med glans. Två år senare var det Dolores Forsmans tur att hoppa in bakom disken. Och där står hon fortfarande – med benäget bistånd av Kerstin Hindström, känd och erkänd!

Vi kan säga att cirkeln är sluten i och med Viveca Kuusiolas återkomst på scenen. 1981 var hennes långa moderskapsledighet slut och hon övertog skattmästarportföljen. Ett troget och pålitligt "kassabiträde" har hon i väninnan Jeanne-Marie Johansson.

Det här var en liten minneskavalkad. Jag uttalar min och föreningens stora uppskattning och tack till alla medarbetare. Jag vet att många här icke nämnda också har ställt upp och hjälpt till då det behövts, endel temporärt andra mera regelbundet. Ett varmt tack också till dem.

En grupp medlemmar som även gjort en vägnande insats är revisorerna. Jag tackar på föreningens vägnar.

Ytterligare riktar jag föreningens tack till alla dem, som donerat böcker och skrifter till biblioteket. Likaså alla som i en eller annan form bidragit till program eller underhållning på möten, fester och utfärder. Javisst, ännu ett anonymt tack till Hilikka Åberg!

EPILOG

(Utdrag ur "Släktforskaren" Nr 1/76) Pär-Erik Tegengren:

"Vi har nu en fastslagen organisationsform. Men det är inte nog därmed. Som jag ser föreningens mål och mitt engagemang i verksamheten ligger det väsentliga i att vi lyckas hålla gemenskapskänslan och trivseln levande. Vi borde förbli en stor vänkrets, sammanhållen av vår5t intresse för genealogin, en krets där vi kan få råd och uppmuntran av vänner och i gengäld ge dem del av de erfarenheter och fynd som vi till äventyrs gjort inom snävare eller vidare fält vi bearbetar. Berätta om dem åt granne, åt någon av styrelsens medlemmar eller allra helst på föreningsmötet i den form du själv vill; en notis i detta blad, ett kort muntligt meddelande, ett referat eller ett mötesföredrag. På så sätt hålls samhörighetskänslan levande.

De stiftande medlemmarnas hängivna arbete skapade grunden. Medlemsskaran växte, och som vi hoppas växer ytterligare efterhand som släktforskningskurser fortgår. Ett ökat antal medlemmar ger oss större möjligheter till aktivt arbete. Men där döljer sig kanske en liten fara: den nära personliga kontakten blir svårare att upprätthålla. Det är h är både gamla och nya medlemmars aktivitet är nödvändig.

Föreningen har skapats av eldsjälar och idoga arbetare, sådana behövs i alla tider. Men de väntar också på gensvar och stöd."

=====

FÖREDRAGSHÅLLARE OCH REFERENTER 1973–1982 (–83)

Aminoff, Gustaf	23.10.74, 24.9.75, 18.2.76, 5.4.78, 10.1.79, 14.11.79, 20.2.80
Aminoff, Torsten G.	24.9.80
Bergman, Carlo	15.12.81
Berndtson, Nils	19.9.73, 3.11.76
v. Bonsdorff, Bertel	16.4.77
Damsten, Gunvor	6.10.76
Damsten, Margareta	14.1.76, 13.12.78, 12.9.79
Duncker, Kaj	15.9.82
Dyhr-Sylvin, Ingeborg	17.10.73, 7.9.77, 14.11.79
Engman, Max	19.1.83
Engström, Nils Göran	17.11.82
Gallén, Jarl	21.1.81
Godenhielm, Berndt	17.9.80
Grönblom, Rolf	12.2.75
Hagström, Irma	15.12.82
Haikola, Margareta	1.12.76
Hedberg, Carol	16.3.83
Hellman, Robert	15.12.82
Henriksson, Bjarne	21.10.78
Hertzberg, Mary	12.11.75
Jansén, Hagar	20.11.74, 16.3.77
Johnsson, Emil	8.12.77, 12.12.79
Johnsson, Gunlög	16.2.77
Johnsson, Ilse	8.3.78, 12.9.79, 15.12.82
v. Knorring, Helge	19.3.75, 14.4.76, 8.11.78, 14.2.79, 11.2.81, 21.10.81
Kock, Nils	12.1.77, 7.9.77, 13.9.78, 20.10.82, 7.5.83
Lind, Torsten	14.5.75
Lindblad, Boris	17.3.76, 11.10.78, 16.1.80, 23.2.83
Luther, Georg	14.1.76, 19.11.80
Mannil, Ragnar	5.10.77, 21.4.82, 15.12.82, 7.5.83
Molin, K. H.	5.4.78, 15.10.80
v. Numers, Gustaf	14.11.73
Nyström, Annika	20.10.82
Paloposki, Toivo	17.3.82
Penttilä, Isabella	11.1.78, 21.5.80
Pohjolan-Pirhonen, Ursula	23.1.74, 18.9.74, 18.3.81
Pousar, Jarl	16.4.80
Reuter, Boke	11.4.79
Schalin, Wilhelm	4.5.77, 8.12.77
v. Schoultz, Solveig	14.3.79
Sillin, Anne-Marie	19.5.76, 16.3.77
Sollbe, Henric	10.10.79, 18.11.81
Strandvik, Vide	20.4.83
Tallqvist, J. O.	29.4.81
Tegengren, Pär-Erik	15.10.75, 1.9.76, 24.2.82
Thilman, Börje	13.9.78
Weckman, CG.	20.1.82
Wessman-Törnkvist, Madeleine	2.11.77, 16.9.81

KONTAKTFÖRENINGAR/INSTITUTIONER

Genealogiska Samfundet i Finland
Släktforskarföreningen i Jakobstad
Vasa släkt- och bygdeforskare
Åbo släktforskare
Ålandsforskarna
Lahdenseudun Sukututkijat

Riksarkivet, Helsingfors
Riddarhuset, Helsingfors
Universitetsbiblioteket, Helsingfors
Helsingfors stadsbibliotek
Svenska Folkskolans Vänner, Helsingfors

Genealogiska Föreningen, Stockholm
Skelleftebygdens släktforskare
Södertälje släktforskarförening
Västerås släktforskarklubb
Östgöta Genealogiska Förening, Norrköping

Riksarkivet, Stockholm
Krigsarkivet, -"-
Riddarhuset, -"-
Kungl. Biblioteket, Stockholm